

Posudek diplomové práce

Bc. Klára Řehořová: *Komparace výstupů z veřejně dostupných překladačů ve směru němčina-čeština*

Posuzovaná diplomová práce má teoreticko-empirický charakter a je věnována fenoménu strojového překladu. Jejím cílem je posoudit kvalitu strojového překladu v případě veřejně dostupných překladačů (Goofle Translate, Bing Translator, Amazon Translate a DeepL), a to na směru němčina-čeština (str. 1). Za velký přínos předkládané práce považuji skutečnost, že zpracovává zajímavé a aktuální téma, navazuje tak na předchozí případové studie (Kyselová 2018) a obohacuje dosavadní výzkum v této oblasti.

Diplomová práce má jasnou strukturu, je přehledně členěna. Jednotlivé kapitoly na sebe plynule a logicky navazují. Nicméně doporučila bych metodologii práce dát jako samostatnou kapitolu, jakýsi „oslí můstek“ mezi částí teoretickou a empirickou. Co se týče technické stránky práce, nečlenila bych obsah do tolika podkapitol (některé kapitoly pak mají jen jeden odstavec). Dále chybí v práci seznam zkratk a číslování stránek je chybné (Úvod začíná na str. 1, což by ale měla být správně str. 9). Text práce nebyl podroben finální redakci, obsahuje poměrně vysoký počet překlepů či problémů s interpunkcí, některé mohou ovlivnit dokonce i obsahové vyznění práce (např. str. 1 *Naším cílem je*, str. 4 *Prvním badatelem, který se plně věnoval výboji strojového překladu byl izraelský...*, str. 11 *lze použít pravidlový přístup*, str. 39 *se totiž uchýlila k přechýlení na Strojmejerová*, str. 41 *Die Welt ist nicht immer Freiteg*, str. 49 *Na základě zmíněných výsledů* či *V hypotéze 3 jsme stanovily*, str. 51 *hodnocení na škále 45-67*).

Teoretická část se věnuje strojovému překladu a jeho vývoji, představuje automatické překladače zvolené pro vlastní experiment a zkoumá, jak hodnotit kvalitu (strojového) překladu. Nechybí popis modelu hodnocení strojového překladu.

Provedený výzkum považuji za vzorový, hypotézy jsou jednoznačně naformulovány (str. 25). Metodologie byla velmi vhodně zvolena (kombinace modelů K. Reiß a A. Torrense). Velice kladně hodnotím zvolené výchozí texty (Více zdůraznit, v čem jsou úskalí rakouské němčiny, v čem je tento text po jazykové stránce jiný? Zvažovala jste mít rakouskou němčinu ve všech typech textů? Jak se projevila volba rakouské němčiny na výsledcích?) a především bych chtěla vyzdvihnout názorně zpracované přeložené texty, které jsou uvedeny v příloze práce.

V závěru práce pak diplomantka shrnuje zajímavé poznatky, k nimž dospěla – vše ilustruje názornými grafy a tabulkami. Rovněž se zamýšlí nad limity provedeného výzkumu a reflektuje jednotlivé kroky vlastního šetření. Možné směry budoucího bádání jsou sice obecně a nepřímě nastíněny, avšak postrádám konkrétnější návrhy.

Náměty k obhajobě:

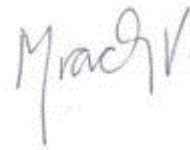
- Zvažovala diplomantka zahrnout do svého výzkumu místo jednoho překladače lidského překladatele?
- Kniha *Zebra pod postelí* byla přeložena do češtiny, jistě by bylo zajímavé srovnat oficiální lidský překlad s přeloženými texty z překladačů.
- Přemýšlela řešitelka v rámci hodnocení nad tím, že opakovaná chyba (např. uvozovky) by se započítávala pouze jednou? Je skutečně adekvátní hodnotit špatný formát uvozovek jako 3 body? Je to přeci jen jiný typ chyby než třeba hrubá chyba...

- Na str. 44 zmiňujete, že DL vynechal metaforické spojení *Lassen Sie mich ein Bild malen*, přičítáte mu záporné body, ale vynechávka je v tomto případě na místě, výsledná věta je funkční, byť došlo k nivelizaci, nemělo by to být zohledněno a neměly by se naopak přičíst plusové body? (Flexibilní přístup k hodnocení správně komentujete na str. 51–52, možná by bylo vhodné zmínit to přímo u daného příkladu.)
- Diplomantka své výsledky srovnává s výzkumem T. Svobody (2015); nicméně v textu několikrát zmiňuje závěrečnou práci S. Kyselové (2018), myslím, že by bylo zajímavé v rámci diskuze srovnat získaná data i s jejími zjištěními.
- Řešitelka se v rámci provedeného experimentu soustředila především na chyby a nedostatky strojových překladačů. Pozorovala při analýze textu rovněž nějaké klady? (V teoretické části zmiňujete rychlost a velké množství přeložených textů, existují ještě nějaké jiné výhody?)

Diplomová práce Bc. Kláry Řehořové nesporně splnila stanovený cíl a může posloužit jako inspirace pro další výzkum.

Na základě výše uvedeného doporučuji diplomovou práci k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou „velmi dobře“.

V Praze 26. ledna 2022



PhDr. Mgr. Petra Mračková Vavroušová, Ph.D.
oponentka